

Liburuak

KRITIKA

Sunset park. Paul Auster.
Alberdania. 272 orrialde. 19,50 euro.

Helduen literatura

Saioa Ruiz Gonzalez

Gure bizitzako urterik txarrenak?

BROOKLYNGO EROKERLAK (*Brooklyn Follies*, 2006) eleberraren bitartez, 2001eko iraileko gertakariekin amaituko zen bizimodu baten lehen zertzeladak aurreratu zizkigun. Eleberraren nolabaiteko amaiera “zorionsuarekin” batera, zabalik utzitako proiektu baten hastapena ematen zuen irudi lauso hura, I-11ren osteko mundua irudikatzen duen benetako koadroa bilakatu da *Sunset Park* lanean. Ez da gizartearen analisi deskriptibo soila Austerrek egiten duena baizik eta, beti ere gizakia ardatz, bere pertsonaiek jasan eta bizi dutenetik abiatuz, AEBetako egoera sozio-politikoaren erretratu gaurkotua eskaintzen du. Obamaren presidentzia hautatu berria, Irakeko gerraren iraupenak eta horrek eragiten duen bikoteen arteko desesperazioa, 2008ko blokeo ekonomikoa, ordaindu ezinezko kreditu eta alokairuek kalean bizitzera behartutako milaka familien sufrimendua. *In the Country of the Last Things* (1987) eleberriaz gerotzik, kapitalismo bortitz krudelenaren ondorio sozialak islatzen duen lanik ez dut gogoratzen Austerrren ibilbide literarioan. Eta oraingoan ere, pertsonaiek egunerokotasunean bizirauteko egiten dituzten ahaleginetan, etorkizun itxaropentsurik eskaintzen ez duen mundu garaikidearen panorama ezkorra da nagusi.

Sunset Park New Yorkeko auzo txiroetako bat baino askoz ere gehiago da; “Munstro ero eta suntsitzaila” (153. orrialdean) horretan txertatutako mikro mundu bat. Bertako etxe abandonatu batean, okupa bizi diren lau gazteen bizitza hondatuaren gordelekua da. Iraganeko gertakari batek ihes egitera bultzatuta, sorterrira itzuli berri diren izaki zaurituak dira. Idazlearengan ohikoa izaten den kontakizun gainjarririk gabe, ongi bereizitako atalez atal, pertsonaia bakoitzaren iragana zabalduz doa. Horrela gorpuztu egiten da hain ezaguna zaigun unibertso austeriarraren konstelazio sare tipikoa: Brooklynen girotu izana, familia barruko tragediak, giza-kiaren ahultasuna gogorarazten duen ustekabeko heriotzaren presentzia etengabea, erruaren zama, maitasun erlazio ustelduak eta, noski, testuartekotasun izugarri aberatsa (beisbola, zinea, literatura). Hankaz gora dagoen mundu batean, borrokarako pizgarririk gabeko errealitatean, William Wyler-en *Gure bizitzako urterik onenak* (*The Best Years of Our Lives*, 1946) filmaren presentzia obsesiboak gobernatzen du. Iraganeko gerra batetik eratorritako soldaduen antzera, etorkizunean sinesterik ez duen gazte talde baten erretratu ezkor aski exageratua iruditzen zait.

Inork ez zuen esan bizitza erraza zenik, baina beste topiko bat gaineratzearen, esperantza da galtzen den azkeneko gauza. Eta literatura existitzen den bitartean topiko horrek bizirik dirau. ■

Kultur-aniztasuna eta giza-eskubideak

Deustuko Unibertsitateko Pedro Arrupe Giza Eskubideen Institutuak plazaratu du *Giza Eskubideak testuinguru kultur-aniztatan* izeneko liburua. Eduardo J. Ruiz Vieytez eta Gorka Urrutia Asua izan dira liburua-aren editoreak eta liburu barruan hainbat egileren ekarria bildu dute. Besteak beste, Francisco Javier Ansuátegui Roig-ek uni-

bertsaltasunaren eta aniztasunaren arteko talka aztertu du; María José Añón-ek erantzukizun publikoaren gaia ekarri du erdigunera; Roberta Medda-Windischer-ek tradizioz banatutako gizar-teak izan ditu mintzagai eta Marie-Claire Foblets-ek familia-zuzenbideari erreparatu dio. ■

Giza eskubideak... Batzuen artean. Deustuko Unibertsitatea. 184 orrialde.

Eliza bat ala eliza asko?

Hemen erlijio gogoetarako aldizkariak galdera hori dakar azkeneko zenbakiaren azalean. Eta planteamentu orokor horretatik kontu zehatzagoetara jo dute aldizkari barruan hainbat egilek. Felix Placer-ek eliza katolikoaren barruko batasun-ereduez idatzi du, Angel Mari Unzuetak eliza barruko prozedura demokratikoak zilegi eta posible ote diren galdetu du; Xipri Arbelbidek *Tradizionalisten arazoa* izeneko artikulua plazaratu du; Joseba Intxaustik Euskal Herriko eliz erreformak izan ditu hizpide; Lidia Rodríguezek Euskal Herriko protestantismoaz egin du bere ekarpena; Tomás Murok ekumenismoa hartu du ardatz eta Marije Gerra Jesusen bakea berre-raikitzeaz aritu da. ■

Hemen. Batzuen artean. Frontera. 127 orrialde. 29 euro (urteko harpidetza).